

Мельник О. М.

здобувач вищої освіти ступеня

бакалавра

ОПП “Менеджмент”

Спеціальності “Менеджмент”

Науковий керівник: доктор

філософії, Бурковська А. І.

Миколаївський національний

аграрний університет

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ НА СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

За даними статистики, зайнятість населення в Україні на пряму впливає на рівень доступності продовольства для домогосподарств. Зростання безробіття у регіональних контекстах призводить до зниження купівельної спроможності населення, що погіршує стан продовольчої безпеки. Низький рівень зайнятості серед молоді та жінок може призвести до збільшення вразливості цих груп населення до продовольчої незабезпеченості.

Висока зайнятість у сільському господарстві, хоча і відіграє ключову роль у виробництві продуктів харчування, часто супроводжується низькими зарплатами та нестабільними умовами праці. Зростає залежність від імпортованих продуктів харчування через недостатність внутрішнього виробництва, що обумовлено економічними та соціальними факторами, включаючи зайнятість [1]. Програми державної підтримки зайнятості, такі як стимулювання малого і середнього бізнесу в сільській місцевості, можуть сприяти покращенню стану продовольчої безпеки через стабілізацію доходів населення. За даними соціологічних опитувань, зменшення зайнятості в урбанізованих районах приводить до збільшення частки населення, яке вважає продовольчу безпеку однією з найбільших соціальних проблем [2].

Вплив процесів зайнятості населення України на стан забезпечення продовольчої безпеки є безпосереднім відображенням економічної стабільності та соціального благополуччя країни. Зниження рівня зайнятості, особливо серед молоді та жінок, може підвищувати соціальну напругу і знижувати купівельну спроможність населення, що безпосередньо впливає на доступність та якість продуктів харчування [3]. З іншого боку, висока зайнятість у сільському господарстві, яке є ключовим галуззю виробництва продовольства, не завжди означає позитивний вплив на забезпечення продовольчої безпеки через низьку рентабельність та відсутність доступу до сучасних технологій. Таким чином, аналіз та управління рівнем зайнятості в Україні вимагає комплексного підходу, що враховує його вплив на стабільність виробництва продуктів харчування і, в кінцевому рахунку, на загальний рівень продовольчої безпеки країни.

Шляхи покращення впливу процесів зайнятості на стан забезпечення продовольчої безпеки в Україні полягають у глибокому перегляді та оптимізації економічних, соціальних та сільськогосподарських політик. Одним із ключових

напрямок є стимулювання сталого розвитку сільського господарства через інвестиції у сучасні технології та навчання фермерів [4]. Додатково, необхідно забезпечити соціальний захист та підтримку безробітним, особливо у вразливих регіонах, що допоможе збільшити купівельну спроможність населення. Розвиток малого та середнього бізнесу у сільській місцевості, а також стимулювання агротуризму, може сприяти збереженню робочих місць і створенню нових можливостей для зайнятості [5]. Крім того, необхідно вдосконалювати системи підтримки для сімейних ферм та кооперативів, сприяючи їх інтеграції в ланцюги виробництва та збуту. Такий комплексний підхід дозволить ефективно збалансувати рівень зайнятості та забезпечення продовольчої безпеки, сприяючи стійкому економічному та соціальному розвитку країни. Одночасно, стимулювання розвитку сільського господарства та сільських територій може створити нові робочі місця та підвищити рівень доходів населення, що сприятиме покращенню доступності до продуктів харчування [3]. Однак, необхідно враховувати і потенційні ризики, такі як надмірна спеціалізація в аграрному секторі без диверсифікації виробництва або залежність від імпортованих продуктів.

Отже, зайнятість населення в Україні має прямий і значущий вплив на стан забезпечення продовольчої безпеки, вимагаючи комплексного підходу до рішення цієї проблеми. Вплив процесів зайнятості населення в Україні на стан забезпечення продовольчої безпеки є суттєвим і має складний характер. Зростання безробіття та економічна нестабільність можуть призвести до погіршення доступності продуктів харчування для домогосподарств, особливо у вразливих груп населення. Водночас, сприятливі умови зайнятості, зокрема в аграрному секторі, можуть не завжди гарантувати високий рівень доходів та відповідну якість життя через низькі зарплати та нестабільність ринків. Таким чином, рівень зайнятості напряму впливає на соціально-економічні умови життя населення та може бути ключовим фактором, що визначає можливості домогосподарств забезпечувати себе достатньою кількістю та якістю продуктів харчування.

Список використаних джерел

1. Бурковська А.І. Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України: дисертація. МНАУ. 2022 р. 299 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11706/3/BURKOVSKA%20PhD%20DISSE RTATION_1.pdf
2. Shebanina O., Burkovska A. Approaches to the Installation of the Subsistence Level in the Context of the Food Security in Ukraine. *Journal of Economics and Management Sciences*. 2018. Vol. 1. No. 2: 122–128. <https://doi.org/10.30560/jems.v1n2p122>.
3. Shebanina O., Burkovska A., Petrenko V., Burkovska A. Economic planning at agricultural enterprises: Ukrainian experience of increasing the availability of data in the context of food security. *Agricultural and Resource Economics*. 2023. Vol.9. No.4. Pp.168–191. <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.08>.
4. Burkovska A., Shebanina O., Lunkina T., Burkovska A. Ensuring food security in the context of the sustainable development of agriculture. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. №3(44). P.337-345. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.%2030>

5. Shebanina O., Burkovska A., Lunkina T., Burkovska A. The aspects of food security formation in the context of epidemiological restrictions in the USA. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science. 2022. 26(1), 19-29. DOI: [https://doi.org/10.56407/2313-092X/2022-26\(1\)-2](https://doi.org/10.56407/2313-092X/2022-26(1)-2)

Ноженко В.В.

*здобувач вищої освіти ступеня
магістра*

*ОПП «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»*

**Науковий керівник: к.е.н., професор
Гордієнко М.І.**

*Сумський національний аграрний
університет*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Податок на доходи фізичних осіб (прибутковий податок) виступає одним із найбільш ефективних фіскальних важелів для різних податкових систем, при цьому акценти ставляться на суттєве підвищення фіскальної ефективності даного податку, створення рівно напруженого податкового тиску на основі прямого визначення доходів платника податків, зниження податкового навантаження на доходи малозабезпечених громадян.

Методичні підходи щодо здійснення оподаткування доходів фізичних осіб, кожна країна обирає самостійно, однак визначальним при цьому залишається той фактор, що вони повинні сприяти зростанню заощаджень населення, які в подальшому будуть слугувати одним із найбільш суттєвих джерел фінансування економіки держави, це особливо актуальним є на сьогодні для України.

Здійснені нами дослідження наявних та доступних наукових публікацій вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків дозволили виокремити три основні типи систем оподаткування доходів фізичних осіб, які успішно функціонують у різних країнах світу. Розглянемо їх сутність більш детально.

Перший тип. Подвійний прибутковий податок (dual income tax). Згідно з цим підходом пропорційний податок накладається на весь чистий дохід (заробітну плату; інвестиційні доходи; пенсії, за мінусом відрахувань) одночасно із застосуванням прогресивного податку на валовий трудовий дохід і пенсійні доходи. В свою чергу це означає, що трудові доходи оподатковуються за вищими ставками, ніж доходи інвестиційні, а величина податкових відрахувань не залежить від суми валового доходу. Оподаткування капіталу за нижчими ставками застосовується, переважно, для запобігання експорту капіталу та послаблення стимулів до його виведення за кордон.

Другий тип. Комплексна система оподаткування (comprehensive income tax). При цьому підході оподаткуванню підлягають всі або майже всі грошові доходи платника за мінусом відрахувань. Дана система передбачає, що трудові